

Sygn. akt VI Ga 101/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: T.w W.

przeciwko : K. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt V GC 1212/14

oddala apelację.

Sygn. akt VI Ga 101/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 marca 2015r.

Pozwem w sprawie powód T. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego K. S. kwoty 715,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 marca 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że był stroną umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na okres od dnia 2 marca 2011 r. do dnia 1 marca 2012 r. Umową z dnia 1 kwietnia 2011 r. pojazd został zbyty na rzecz pozwanego, na którego stosownie do art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych przeszły prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia OC. W dniu 5 marca 2012 r. pozwany złożył wypowiedzenie umowy, które jako złożone po upływie ustawowego terminu określonego przepisem art. 31 ust. 1 w zw. z art. 28 ust. 1 ustawy nie wywołało skutków prawnych, bezskuteczność wypowiedzenia spowodowała że umowa została zawarta na następny okres 12 miesięcy, co implikowało obowiązek pozwanego do zapłaty składki ubezpieczeniowej, zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany przyznał fakt nabycia w dniu 1 kwietnia 2011 r. pojazdu objętego ubezpieczeniem. Zarzucił, że z powodu nieodpowiadających mu warunków umowy ubezpieczenia w dniu 28 lutego 2012 r. złożył w placówce pocztowej wypowiedzenie umowy. Ponadto powód nie dotrzymał obowiązku potwierdzenia faktu zawarcia umowy dokumentem ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia, skoro nowa polisa została wystawiona po upływie tego terminu, to jest z dniem 9 sierpnia 2013 r.

W odpowiedzi na sprzeciw powód wskazał, iż wypowiedzenie, aby wywarło skutki prawne, winno być doręczone powodowi nie później, jak do końca 29 lutego 2012 r. Natomiast powyższe oświadczenie zostało mu doręczone po tej dacie. Nowelizacja ustawy, na którą pozwany powołuje się w sprzeciwie, ma zastosowanie jedynie do umów ubezpieczenia zawartych od dnia 11 lutego 2012 r., a więc umowa łącząca strony podlegała przepisom ustawy w brzmieniu obowiązującym przed tym dniem.

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2014r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie oddalił powództwo.

Podstawę dla powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne :

Powód T. w W. zawarł z posiadaczem pojazdu marki D. (...) nr rej. (...) umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, potwierdzoną polisą nr (...), na okres od dnia 2 marca 2011 r. do dnia 1 marca 2012 r. W dniu 1 kwietnia 2011r. przedmiotowy pojazd został zakupiony przez pozwanego K. S.. Pismem nadanym w placówce pocztowej w dniu 28 lutego 2012 r. pozwany wypowiedział umowę ubezpieczenia. W dniu 9 sierpnia 2013 r. powód wystawił nową polisę ubezpieczeniową nr (...), dokumentującą zawarcie umowy ubezpieczenia na okres od dnia 2 marca 2012 r. do dnia 1 marca 2013 r. Pismem z dnia 26 sierpnia 2013 r. wezwał pozwanego do zapłaty składki ubezpieczeniowej kwocie 750 zł. Pozwany odmówił zapłaty składki powołując się na wypowiedzenie umowy dokonane w dniu 28 lutego 2012 r. i kwestionując tym samym zawarcie umowy ubezpieczenia na następny okres.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2011.205.1210) do umów ubezpieczenia zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

W ocenie Sądu Rejonowego, powód wprawdzie zawarł z poprzednim posiadaczem pojazdu marki D. (...) umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r., to jest przed dniem 11 lutego 2012 r.; jednakże do nowej umowy, na którą powoływał się powód, znajdowały zastosowanie nowe przepisy ustawy, tj. obowiązujące od dnia 11 lutego 2012 r., jako że przedmiotem tej umowy była ochrona ubezpieczeniowa w okresie od dnia 2 marca 2012 r. do dnia 1 marca 2013 r. Za niniejszym przemawiało brzmienie przepisu art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t.), który nie uległ zmianie, a który wyraźnie mówi o zawarciu „następnej”, a więc nowej umowy ubezpieczenia. Stąd do oceny zasadności roszczenia strony powodowej znajdowały zastosowanie przepisy ustawy z dnia z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2003.124.1152), obowiązujące w brzmieniu po wejściu w życie ustawy z dnia z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw, czyli po dniu 11 lutego 2012 r. (Dz.U.2011.205.1210). Zmiana powołanego przepisu z dniem 11 lutego 2012 r. miała na celu zmianę dotychczasowej zasady dotyczącej automatycznego odnawiania się umowy ubezpieczenia OC w przypadku sprzedaży pojazdu (lub innej formy przeniesienia prawa własności) - umowa ubezpieczenia zawarta przez dotychczasowego posiadacza, w przypadku braku jej wypowiedzenia przez nowego posiadacza w określonym terminie, jest ważna jedynie do końca okresu, na jaki została zawarta przez dotychczasowego posiadacza, bez możliwości jej odnowienia z mocy ustawy na następny 12-miesięczny okres, przy czym posiadacz pojazdu, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, może wypowiedzieć taką umowę na piśmie. Ponadto z dniem 11 lutego 2012 r. uchylono ustęp 1 przepisu art. 18 ustawy oraz dodano ustęp 3 art. 18. Skoro w sprawie miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. w brzmieniu obowiązującym od dnia 11 lutego 2012 r. oraz pozwany dokonał wypowiedzenia umowy ubezpieczenia zgodnie z tymi przepisami, to jest pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu nadał w placówce pocztowej przed upływem okresu, na który umowa została zawarta (przed dniem 1 marca 2012 r.) wypowiedzenie umowy Sąd Rejonowy uznał za w pełni skuteczne, w konsekwencji przyjmując, że umowa ubezpieczenia OC uległa rozwiązaniu z dniem jej wypowiedzenia. Pomiędzy stronami nie powstał żaden stosunek prawny, a tym samym dochodzenie

przez powoda zapłaty składki za okres, w którym nie łączyła go z pozwanym żadna umowa ubezpieczenia było bezzasadne. Sąd Rejonowy również dodał, iż powód nie dopełnił obowiązku płynącego z art. 28 ust. 1 a ustawy. W niniejszej sprawie polisę nr (...) na potwierdzenie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres od dnia 2 marca 2012 r. do dnia 1 marca 2013 r. powód wystawił dopiero z dniem 9 sierpnia 2013 r. tym samym dokument ten nie stanowił wiarygodnego dowodu potwierdzającego fakt zawarcia przez strony sporu umowy ubezpieczenia i świadczenia przez powoda ochrony ubezpieczeniowej. Powód nie wskazał również okoliczności uzasadniających naliczenie składki w kwocie jak dochodzona pozwem.

Apelację od wyżej wymienionego wyroku Sądu Rejonowego złożył powód zaskarżając wyrok ten w całości i zarzucając mu:

- naruszenie przepisu prawa materialnego:

a) art. 6 ustawy z dnia 19.08.2011r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...) poprzez błędne przyjęcie, iż do wypowiedzenia polisy zawartej na okres 2 marca 2011 do 1 marca 2012 zastosowanie będą miały przepisy ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...) w brzmieniu obowiązującym od dnia 11.02.2012,

b) art. 31 ust. 1 Ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...) w brzmieniu obowiązującym od 11.02.2012 poprzez jego zastosowanie polegające na uznaniu, iż będzie miał on zastosowanie do rozwiązania umowy ubezpieczenia zawartej przed dniem 11.02.2012

c) art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 22.05.2003 o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...) w brzmieniu obowiązującym od 11.02.2012r. poprzez jego zastosowanie polegające na uznaniu, iż będzie miał on zastosowanie do wypowiedzenia umowy zawartej przed dniem 11.02.2012

- naruszenie przepisów prawa procesowego

a) art. 233 kpc poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów polegającą na odmowie uznania wiarygodności dowodów w postaci polisy nr (...) w sytuacji, gdy dokument polisy jest tylko deklaratoryjnym potwierdzeniem udzielania przez zakład ubezpieczeń ochrony ubezpieczeniowej.

Mając powyższe na uwadze pozwany wniósł o zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 715 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3.03.2012 do dnia zapłaty,

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przypisanych, ewentualnie o:

- uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania,

-zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przypisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest uzasadniona.

Spór w niniejszej sprawie w istocie sprowadzał się do przesądzenia kwestii prawnej polegającej na rozstrzygnięciu czy w realiach niniejszej sprawy znajdują zastosowanie przepisy w brzmieniu sprzed czy po zmianie przepisów o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych ustawą z dnia 19 sierpnia 2011r. , która weszła w życie 11.02.2012r.

Pozwem powód objął bowiem żądanie zapłaty składki ubezpieczeniowej w wysokości 715 zł za okres od 02.03.2012 do 1.03.2013. tj. za okres kolejnych dwunastu miesięcy po umowie zawartej na okres od 02.03.2011 do 1.03.2012r. Istotą apelacji stanowił właściwie zarzut niewłaściwie dokonanej przez Sąd Rejonowy interpretacji art. 6 ustawy z

dnia 19.08.2011 o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...). Zgodnie z w/w normą prawną do umów ubezpieczenia zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, iż w niniejszej sprawie należy odróżnić umowę ubezpieczenia zawartą na okres od dnia 2.03.2011 do 1.03.2012 (polisa nr (...) wraz z aneksem z dnia 1.08.2012) oraz umowę (nową), co do której powód twierdzi, iż została zawarta na okres od dnia 2.03.2012 do 1.03.2013 (polisa nr (...)).

Dla oceny pierwszej z tych umów jako zawartej przed dniem wejścia w życie nowelizacji istotnie należy stosować przepisy dotychczasowe. Dla drugiej – nowej – w tym sposobu jej zawarcia - przepisy po zmianie, umowa na czas od 2.03.2012 do 1.03.2013 niewątpliwie nie została bowiem zawarta przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. (11.02.2012r.).

Tym samym drugorzędno nabiera kwestia skuteczności wypowiedzenia umowy zawartej na czas od dnia 2.03.2011 do 1.03.2012 (polisa nr (...) wraz z aneksem z dnia 1.08.2012), skoro z treści tego wypowiedzenia wynika jedynie wola pozwanego co do braku przedłużenia umowy ubezpieczenia na dalszy okres - 2.03.2012 do 1.03.2013.

Skoro bowiem do umowy za okres od dnia 2.03.2012 do 1.03.2013, w tym do jej nawiązania należy stosować przepisy w brzmieniu po zmianie, to brak podstaw dla stwierdzenia, iż koniecznym było jej wypowiedzenia. Umowa z poprzednim właścicielem pojazdu została zawarta do dnia 1.03.2012, a zatem do dnia, w którym już nie obowiązywał przepis o odpowiednim stosowaniu art. 28 do sytuacji, w której nastąpiła zmiana właściciela pojazdu opisana w art. 31 ust. 1 ustawy. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Okręgowego w Szczecinie (VIII Ga 383/14 wyrok z dnia 15.01.15) oraz Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim (II Ca 786/14 wyrok z dnia 23 grudnia 2014r.) iż , przepisy odnoszące się do ewentualnego przedłużenia umowy stosowane powinny być w brzmieniu obowiązującym w czasie zakończenia poprzedniej umowy. Nie można przy tym pomijać stanowiska, że w przeciwnym razie do nowej przedłużonej umowy, zawartej już po nowelizacji należałoby stosować przepisy faktycznie nieobowiązujące. Tym samym jako niezasadne należało uznać stanowisko powódki, że z uwagi na zawarcie umowy z poprzednim właścicielem przed dniem 11.02.2012 w sprawie zastosowanie znajdują przepisy nieznowelizowane. Biorąc powyższe pod uwagę w okolicznościach rozważanej sprawy powódce nie przysługiwało uprawnienie do automatycznego przedłużenia umowy z pozwanym na podstawie art. 28, z kolei na pozwanym w ogóle nie ciążył obowiązek wypowiedzenia umowy celem uniknięcia przedłużenia jej obowiązywania. Umowa ta bowiem ulegała rozwiązaniu z upływem okresu na który została zawarta czyli z upływem 1.03.2012 r. Na marginesie należy stwierdzić, że przepis art. 28 sprzed nowelizacji nie przewidywał na jakich zasadach umowa ulega przedłużeniu, brak bowiem jakichkolwiek postanowień co do obowiązku zakładu ubezpieczeniowego np. w zakresie potwierdzenia zawarcia umowy, a przede wszystkim wysokości zawartej składki. Brak potwierdzenia zawarcia umowy, co zresztą miało miejsce w niniejszej sprawie, skoro polisa została wystawiona dopiero 9.08.2013 tj, po ponad 4 miesiącach od upływu końcowej daty okresu ubezpieczenia, uniemożliwiało pozwanemu zweryfikowanie wysokości obliczonej składki. Powódka na gruncie niniejszej sprawy nie wykazała wysokości składki i zasadności przyjęcia wartości dla jej naliczenia.

Reasumując, zastosowanie przez powoda art. 28 wskazanej wyżej ustawy było nieprawidłowe. W ocenie Sądu Okręgowego w ustalonym stanie faktycznym nie doszło do automatycznego wznowienia umowy ubezpieczenia, a co za tym idzie brak jakichkolwiek podstaw, żeby uznać, że na pozwanym ciąży obowiązek zapłacenia na rzecz powoda należnej składki ubezpieczeniowej. Łącząca strony umowa obowiązywała do dnia 1.03.2012r., ustawa z dnia 19.08.2011r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym funduszu gwarancyjnym i polskim biurze ubezpieczycieli komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw w części obejmującej regulację zawartą w art. 28 i 31 weszła w życie z dniem 11.02.2012r. a treść art. 6 powołanej ustawy nie daje podstaw do przyjęcia, że po wskazanej dacie wejścia w życie nowej regulacji powołanych przepisów zachodziła podstawa do stosowania przepisów dotychczasowym w zakresie w jakim regulowały one zasady automatycznego przedłużania obowiązujących umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Skoro w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw dla automatycznego wznowienia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na dalszy okres tj, na 2.03.2012 do 1.03.2013 to brak było potrzeby wypowiedzenia umowy

zawartej od 02.03.2011 do 1.03.2012, a tym samym brak było konieczności rozważania zastosowania w tym kontekście i interpretacji art. 6 ustawy z dnia 19.08.2011r.

Podsumowując zarzuty apelacji Sąd Okręgowy stwierdza, iż w realiach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował art. 6 ustawy z dnia 19.08.2011r. przyjmując, iż w tym kontekście i w zakresie przesłanek dla przedłużenia umowy znajdują zastosowanie przepisy po zmianie, a tym samym znajdzie zastosowanie art. 31 w nowym brzmieniu, a to po zmianie, regulujący kwestię rozwiązania umowy z upływem terminu, na który to umowa została zawarta i braku zastosowania art. 28.

Stąd też Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na mocy art. 385 kpc.